

CIRKA

GUTTA CAVATILAPIDEM ...
E PERKOHËSHME KULTURALE POPULLORE

Vjeti III.

Nr. 38.

30 Kallinduer
1938

Çmimi Lek 1.

PERMBAJTJA:

L. M. Politi	- Shtypi	faqe 17
Donisa	- Dialog mjes nanë-dajes e nipit të vogel	» 18
Alauda	- Lulja e jëme (vjershë)	» 19
D. A. Sirdani	- Plaka e nafaka (<i>Kallxim populluer</i>)	» 19
M. L.	- Hyjneshës Minervë	» 20
Gjon Camaj	- Hoti i Ri	» 21
Rrok Zojzi	- Vjollcat Shqiptare	» 22
Marka Kola	- Absurditete (<i>Folklore e Mirditës</i>)	» 23
Gj. B.	- Anekdotë popullore	» 24
Sirena	- Lule të këputuna (Novelë)	» 24
	- Në hije të Rozafatit - Nji dhuratë e çmueshme për intelektualizmin shkodranë. - Dekë e ulla të Ministrisë P. të Mrendësime. - Nji konferencë për mbi Shkodër	» 26
Surgens	- Farinata (D. Alighieri - Perëndim)	» 27
H. Koplikaj	- Postriba (Folklore)	» 28
Doktori i shpis	- Këshilli i mjekut	» 31
	- Per me largue të	» 32

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Mëshrir për mue, lexuesa!

Revista «Pro Familia» para do kohet botote: «Çashtja në se ekziston një liber i shtypun për gabime nuk është asosh që e turbullojnë botën, me gjithë këtë, një dijetar frang, Dr. Vauray, mbas kerkimeve të bëra për vjetër e vjetër, pohoi se një i tillë liber u gjindte. Këjo gjë e rrallë, mbas mendimit të tij ishte një Vergjil i shtypun prej Firmin Didot, në vjetrin VI të Republikës. Por një tjetër dijetar e përgenjeshtror kolegun e vet, pse diktoi që në atë liber u gjindte se u gjindte një gabim, d. m. th. një për pikë».

Prej kësajë shifet për se kurrkund në botë nuk u gjindka liber për gabime shtyp.

Ju keni me thanë: Çka hënë ky muhabet me titull të syperm? – Hënë, po si s' hënë. Pse unë zotë, zotë e zotë të ndërshëm jam qortuesi i shtypit të «Cirkës» e mue shi nder këto ditë «Cirka» më ka qitë prej punës, tue më rrahshqelm . . . mrapa e për deret e jashtë. Shkakun se unë jam tue lanë me kaluar shumë gabime shtypit Eh! zotë e mi, nuk e njefni ju Drejtorin por . . . e njof vetë, e sidomos kurr është puna e Cirkës nuk duron as s' çon krahi i mizës. – Xhanem, e di edhe unë se gabimet e shtypit nuk janë të mira, pse unë shi për këtë qellim e marr rrogen, por a mundem me i dalë unë një punës që s' paska mujtë me e krye deri tash kurr një njeri në botë?

Me folë të drejtën duket që edhe unë e kam teprue, nonse kishi me u habitë me s' kujdes mundohem me e këqyrë punën t' ëme. Ka disa ditë që me është hjekë vretja. Një herë për shkak të gabimit trashanik që pat ndodhë në vjer-shen e Mark Ndojës «Lahuta» (e për ju baje se s' a këne faji i ëm), mandej për atë t'asajë të D. Lekës kurr në vënd që «Tëja» u shtyp «Rëja». Por bëna si bëna e këto gabime i ndër-

qa me errata-corrige. Por njetje më vonë vetem se me u hoq vretja, por më grehen shi edhe fort. Nr. 32, në përkëthimin e Përcollit të Mark Ndojës, faqe 264 shtylla e për rreshti 33 fjalët për për ishin dashtë qortue për për, e shtylla e dytë, rreshti 40 fjalët të për nat, ishin dashtë qortue të buenat. E këtë bim, për shkak të dy numrave dyfish të fëmijës, s' patme ngaje as rasë me e rektifikuar mrapa. Por gazepi më i madhi kishte këne në numrin e kaluem. Atë, në kryeartikullin L. M. Politit, faqe 2 shtyll 2 rreshti 14 vënd të fjalëve: O mik me a gjë një burrë. Këso heret jo vretje a gjë, por të shi me mora një mbas një e në fund edhe këne me. Kurr shi në ato . . . të shame e këne po i a behë në zyre si i terbuem Z. Kokëthi si. – Z. Drejtuer – i a bënë, as për pershënd (i përnerzieshmi!) – A keni dashtë me u tash me mue? Shi në të parën dite që më më në shërbim keni dashtë me më bë qeshar për gjithë botës tue lanë për shtypë talonin konkursit që unë permendshe me aq theksim, Ju vetë më keni thanë se i epni shumë rand si? Këqyrni një herë çka më shkruen Z. C. pricorun . . . Këjo kishte pasë këne si k ajo cirka e ujit që bënë me u derdhë kupen mbushun plot e përplot. Përfundimi . . . në peshqesh i bukur që ju dftova në fillim.

Tash s' guxoj më me shkue në zyre; ka mbetë në rrugë të madhe. E kam grue e fëmijë.

Vetem Ju, lexuesa, me ndjesen t' Uej, keni në dorë me më pajtue me «Cirkë» që më marr për pershënd në punë. Ndore t' Uej ka rrah!

ish- qortuesi i shtypëve të «Cirkës»

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

CIRKA

GUTTA CAVAT LAPIDEM...

E PERKOHËSHME KULTURALE POPULLORE

Del të paren e të tretën të diele të setcillit muej

PAJTIMET: Shqypni Perjashta

Per 1 vjetë Fr. ari 4.— 6.—

» 6 muej » 2.20 3.—

Vjeti III. Nr. 38

Shkoder, 30 Kallnduer 1938

Copa 1 Lek

SHTYPI

*Sido t' punohet,
Çkado të perdoret,
Bota bje e çohet
Si t' duen fletoret.*

(CULTRERA)

Rrenojat e qytetsavet neper vise tona qi endë u kanë bā bāll stuhivet e shtergatavet qindvjeçare e kohes dermuese, gojddhanat popullore të persërituna pa i a dā nder kuvende e bisedë shpijake e shoqnore, muret e trojevet të vjetra në të cilat ndeshë ushtari deri aty ku mē pak i a pret mendëja, janë dishmi të gjalla të vijj lumnis së patregueshme qi dikur gzoj populli i ynë e sot mjerisht nuk gzohet mē. Historjakët e kohnavet t' arta t' ona madhnin e vendit t' onë e kalxojnë me aq shprehje lavdije e bindjeje sa s na bāhet m' e xānun besë se fjalët e tyne janë histori e perkajnë plotsisht me të verteten, aq ndryshim i madh zatat mjes fisevet e krahinavet qi ata pershkruejnë e qi sot kanë qindrue në kambë.

Zotnuesi i liris s' onë kombtare per mos me lëshue prei dore çka fati i suell në ngadh-njime të tija çpiku dredhin mē shnjerezore ndaj etnit t' anë sa me shkīmë në ta çdō ndjesi qytetnise, kulture e madhniye tui i kolohumë prei kulmit të perparimit në barbarizmen e mēnisheme të njerzvet t' egjer të pyjeve të pāpershkueme t' Australis e t' Afrikës.

Me të gjitha fuqijt e veta u rropat, deri ku muejti, per me i a dalë ketij qellimit, popullin me e mbajtn në padije e prandej me një rrebtis mē se terbuese mbylli shkollat, ndaloi shkrimin e studjimin e giuhës amtare e të shperdamit e shtypit sidomos kombtār. Kjo āsht arrësyeja pse na gjindemi tesh per tesh të mbrapambetun në krahazim me kombet fqij e fiset okcidentale. Tui e kuptue plotsisht se nen pushtimin shekulluer e vetem prei aso dre dhije na rrodhne të gjitha të zezat e mjerimet,

Ministrija e Arsimit s po kursen as djesë, as mundë per ta sherue shi në rrājë plagen e madhe të popullit shqyptār niç me zhdukun analfabetizmen. Shqypnija nuk do të naltohet ndryshej pōs se me anen e shtypit. Sikur per mungesë e pengim të tijnë rame në humnere, prep vetem per mjet tijnë do të naltohemi në kulmin e lumnis së paraandejshme. E njimend çfuti e masuni Crémreux, thotë: «perbuz nderime, popullaritet, paren, blēj veç shtypin e kē me fitue gjithshkafen, gjithshkafen». Prandej nuk āsht per t' u tutë se, në ket krizë qi ka mblue dhēn, po bāhet një shperdorim i pa vend tuj çilë shkolla per çdō ānë. Talmeyer thotë: « . . . fuqija e shtypit āsht mē e pushtetshme se e pares, sot per sot parēja mund të thirret prep zotnuesēja e botës me qyshke qi me vjettē vetem per të blēme të shtypit.

Askush nuk e mohon mē shtypin në daç per mirë, në daç per keq āsht fuqija mē e madhēja. Shumica e njerzis s nuk mendon mē me krye të vet, pse nuk del s koha me dhanë gjikime e me kerkue diktine «por drejtohet qysh i thotë fletoria e vet e prandej fletorēja njallë perpiçjet politike sikur ngja e randimit ngrehë rikat e ujit m' e bashkue e me bā lumijt e mēdhaj (Emien) e mbassi njeriu prei natyres āsht i shtyem me veprue qysh ka forme menden e vet, permirsimi a dobsimi ka per të rjedhë drejt per drejt prei aftesis e prei miris së fitorarēvet e të shtypit pergjithsisht. Konferencjeri mundet po me i folun një mōris se populli, por vetem per një kohë të pērcaktueme e jo gjithkuj; Radio-ja megjithse per një t' imēt të bjen lajmet mē të

rejat e prei një largsisë së bindshme, është prep se prep një zâ që kalon me vrep e fiket, perkundrazi fletorëja, shtypi është një zâ i pamëshem që rrin me ty në shpî, në zyre, mrendë e jashtë të ndjek e të kërkon dhe kûr të dësh e merr e kûr të dësh e len, në kohë të liri-mit knaqe me të, në kohë të merzitshme të vijnë me largue të keqt. Komunizma vetem neper mjet të shtypit të pamasë që shpërdan nder të kater ânët, po mundet me marrun mëç njerzín, me perzî e me lá në gjak boten.

N' Australí me një popullsi 6.766.445, s janë as nand mij komunist, por ata, perpara se të mbaroje 1937, shpresojnë me kalue permbi dhe mij e të tanë uzdajen e kanë vue në shtyp.

Kanë, pos fletorësh së vogla e rivistash së shumta, kater fletore të mëdhâ prei 5 mij e deri 16 mij copësh e P. Ledi në Lettres de Rome shkruen: « . . . i shesin me një çmim qesharak; per shembull Woman to-day 6.280 copësh e napin vetem per three-penc » « Shtypi në kohnat t' ona është një nder fuqijt mâ dermueset mbassi mundet me dalun fuqija ma e mrapshtë o mâ bamirja e botës . . . . Shtypi është i fuqishem pse ai trajton opinjonin e zhvillon e e shpërdan e e përhapë në të gjitha viset e botes » (Piu XI) e mbas opinjonit të caktuem i të njajtes natyrë e lloj ka me dalun veprimi.

Prej ktej shifet kjartas nevoja me shpërdâ me çdo mënyrë shtypin në daçim me msue popullin, me njallë ndjesina atdhetarije, ngacmim perparimi, perpjekje e levisje tregtije e me naltue Shqypnín në njatë shkallë të kombevet që per shkajqe historike kaluen perpara kahë qytetnija e perparimi. Kaqe gjâ kishte m' u dashtë t' a kuptoshin të gjith. Por Shkodra, qyteti mâ i permendun në historín kombtare e që ende mbahet mâ intelektualja, dán se nuk e kâ kuptue e prep s po është e zoja ta mbajnë një fletore me msue të bijt e vet! Pernjiheri prep prej ktej kuptohet detyra e randë që peshon mbî shkrimtarë; me e paraqitun shtypin sa mâ terhekës, të gatuem me kujdes mbassi populli tue kenë i pashtitruem jo vetem nuk nenkupton por edhe vështirsisht kupton, e si domos, gjâja mâ e randsishmëja, me paraqitë shtyp ideologisht e moralisht të shëndoshtë.

(Tropman.) Ravochol e sa tjerë perbindsha trajtuen nepermjet të libravet, perkdhelsa të prirjeve shtasore e disa shkrimtarë . . . me de perkthime, rromanxa, novela etj. une kishen me i quejtun trathtarë t' atdheut, mbassi, mçka është pá kjartë teshmâ në boten e madhe ata Shqypnís kanë per ti falun vetem perzisa egoista e të pabesë e do të prishin në zemra e njoma ato virtyte nderi, burrnije, fisnikije bujarije, trashigime të shugurueshme, që baba e nanat na i msuen me një cenë e hiti shëjte pa të cilat na kot rropatemi me naltue fisin e nderuem tanin e me u quejtun denjish Shqyptarë.

L. M. POLITI

Dialog mjes nanë-dajes e nipit të vogel

— Nana Nine, pse i kâ të bardhë flokët? Kqyri të miet si i kam të zez.

— Ti jê në prëndverë të jetes s' ate, o Nushi nanës, e une kam hî në dimen, e në dimen bjen bota.

— Nana-daje, pse e kâ ftyren rrudha rrudha? Une e nana Gjysto e kena pá rrudha.

— Prëndvera, more bir, asht krejtë njomsinë, por në dimen toka thahet, pá kurrnji të mirë m' u vedi.

Sh' Mitrat m' i kan lanë këto gjurma neper ftyrë.

— Pse e dridhë kryet, nana Nine, si me kenë tuj thanë herë, "po "e herë "jo,"?

— Era e qiellës m' a mnjenon, more Nushi i vogel. Më kan merdhitë 80 dimna; kam bâ qef mjaft me ket jetë e prandej, herë than jo, jo, s' due më ndëjë mâ, "e herë, po, po, o Mardë, eja kuer të dësh.

— Nana - Nine, pse të kan hupë sýt si në gropë.

— Më kan hupë pse kam kja shum, e ti, më zemer, ende s e din se cirkat e padame gropojnë rrasat mâ të fortat.

— Po pse e perkulë, moj nanë, shtatin permy.

— Due më pá mâ mirë shpî e rë ku do të hie.

— Mos m' a remend, nana-Nine, ket shpî t keqe ku mundet mâ m' u knaqë me ty. Edhe bab Kolë ka shku tash sâ mui e s' e kena pá mâ. Më kan edhe ti me kja si baba kuer shkoj në ke shpî, pse më pikojnë lodt në zemer e m' a shpurojnë.

— T' at shpî t' rë do të hiejmë të gjith, o Nushi i nanës, por mâ parë due me shkue vetë, më per ke m' u, jam mâ e motshme, e mandej ka një ka n ken me ardhë edhe ju. Si të vîsh edhe ti mas dis kohet a t' herë kâ m' u knaqë prap me nanen-daje me baben Kolë.

Donisa

Lulja e jême

Ah! heret, shum para prëndimit,
Tu' u veshkë lulen t' ême e kam pá,
Nji herë tuj u sbé prej lingimit,
Mandej tu' u perkulë e tuj rá.

Zëmerplastë ân gjetht e sáj mblodha
E tuj dnesë me mállë i shikjova,
Nper duer gjatë i solla e i persolla,
Mbî ta idhtë lotova . . . . lotova . . . .

E i pásh tu ' u shperdá dal-kadalë . . . .
Nji herë permbî tokë lét tuj hasë,
Mandej flutrim éra pá u ndalë
I treti n' hapsín e pámásë.

Nji brimë neper qiell t' pámbarueme,
Nji gjamë t' gjatë, nji t' thirrun tuj kjà . . .
Por t' gjegjun ksáj zëmer t' pikllueme
Veç jehu m' i dha. Mâ kurrjá.

ALAUDA

PLAKA E NAFKA

(Kallxim populluer)

Ndiqe kite plaka,¹
Së e bardhë nafaka
N' agim fort heret
Hinë në shpí per deret.
Sýt mirë tue mshilë
La deren çilë.

Érrë ite natë!
Kjo plaka e ngratë,
Si fishek plumbit
Ra në kokerr të gjúmit
Në shtrat strukë e mledhë,
Hinë hajni e vjedhë.

Po hinë bash qêni
Si filxigêni,
Prieçat² ksajë Mrikë
Ia muer tue hikë;
Hiç pa i luejtë trupi
S' mjerës matha i hupi.

Dikur duel drita!
Nafakë shum të prita!
Po kerkon plaka
Kû i erdh nafaka;
Rreth sýt i sjellë,
Sheh prieçat vjedhë.

Si e thirri Teren,
Në shul mbylli derën.
E shoqia e gzue
Muer me i distur.
S' luejte per s' gjallit,
Të merr buçia e halli.

Kush ndollë në ket shekull
Shpesh herë në mrekull:
Ehe kavalit
Kush lot për s' gjallit,
E gjëne si paken
Kë pret nafaken.

1) Ket kallxim popullner më rà m' e ndiqe në Bogë.
2) Opanget.

Hyjneshës Minervë

Cirkë e dashtun, a thue ka me t' ardhë randë per çka jam tue të shkruet? Ndër kto dit mora me postë të Tiranës një leter të daktilografueme, në të cillën një lezues i yti, pra një djalë i ri, pse të rít e lezojnë Cirken, me shkruen, tue grumbullue e hemcue⁽¹⁾ vend e pa vend, rasë e pa rasë, të gjitha fjalët më të rralla të nervlituna prej mejet në të mbramin artikull t' em në fletat e bukura e të kandshme të tua e si miret vesht per t' u tallë e shpotitë me mue. Deri ktu kurrfarë të keqi, pse shpotí e mahí kam hanger mjaft per ket maní si disa m' a thrrasin lakmín qi kam per mos me lanë qi fjalët e rralla e të bukura të gjuhës s' onë të bijnë në harresë e kshtu të shtrengohemi me nervlitë⁽²⁾ të huejat me dam të math të pistrís⁽³⁾ së gjuhës, t' asajë gjuhe qi me mija vjetsh na ka mbetë trashigim.

Kto të tailme e shpotí më duken si një farë sabotimi;⁽⁴⁾ qi, sidomos të rít e të shkoilluemt, janë tue i bâmun gjuhës amnore, sa-

P. S. Per ata qi s' janë marrë me mythologí nuk do t' jén kot sa lajme mbi të. Minerva (Athena e Grekvet) pat qënë e bija e Zojzit (Zeus të Grekvet e Jupiter të Latinvet) e pat dalë prej kreje së ti mbassi pat perpímun gjallë Menden, të shoqen, gruen e parë. Minerva perfytyrohej si një vashë e bukur e krejt e armatisun me patershanë në të djathtën e me tumar në të rrmajten (Tumari në trajtë së njëj tagari të metalert ase së njëj rrotulle të mbathun me likurë të trashë per t' u ruejtun prej zhgjetavet e armvet të tjera t' anmikut.). Mâ vonë mbi tumar pat qitë kryet e Medusës, së njëj shtrige e magjistare me flokë gjarprijsh e qi me shikim të vet ndrronte në gúr, ngurtonte, të gjith ata qi guxoishin me e shikjue. Etruskët, populli mâ i vjeter per kulturë i Italis, e paten quejtun *Mnerfa* e e njehshin si zojë të rrfës (rrufës), qi bukur i pergjet shqypes, pse ndermjet Etruskësh e Illyrësh gjinden sa afrime në mos vjeter në toponymí.

1) Hemcue (me), me merendue gjâna; me vû gjâna një mbas një. It. *stivare*.

2) Nervlitë (me), me përdorë; it. *adoperare*.

3) Pistrí-ja thjeshtësi, kulluetsi; i pister, i patra-
zuem e i paperziemun me gjâna të tjera; it. *genuino*.

4) Sabotue (me), shumë bukur perkon me shqy-
pen, me marrë hakun e me prishë punën.

botim të shkaktuem nga huqmenija e ndergje-
gjes komtare e nga gjëja e vishtirë ekonomore
e qi bukur nartas⁽⁵⁾ çfaqet me ato fjalë *miri
hakun e prishi punën*. Qi të na huqi ndergje-
gja komtare e merr vesht lehtas se i cilli, qi
pak a shumë t' jét marrë me historín e jonë e
per 25 vjet pavarsí edhe kto mâ të shumën të
kapercyeme me ngatrrime e turbullime s' ka
pasë se si të zhvillohet e të nguli rrâjë dash-
tunija per atdhe e ktê ka per të na e sjellë
koha e shkolla. Sa per gjëjën ekonomore të
vishtirë perpjekjet e qeverívet të sotshme, si
jemi tue pamun, kanë per të na nzjerrun ksi
mjerimi.

E pra të tallme, shpotí e sabotim nuk më
shuzdasin, nuk m' i humbin shpresët; por çka
m' a paçarou⁽⁶⁾ e m' a dermou zemren qe se ajo
leter e pafaet ishte firmue *kerlinisht*⁽⁷⁾ me êmen
të njëj miku qi kam mâ per zëmer. Atbotë,
tue perfillun ket të madhe poshtersí, mâ të
grymët⁽⁸⁾ se ç' do shpotí, mâ të kobshme se
ç' do lemerí,⁽⁹⁾ kapa kryet në grushta, pse mo-
ra vesht se paskemi bjerrë njerzí e burrní!
Kapa kryet në grushta e si dikur Herakli i ri
prej se nuk dinte se kah me i a ça ndër shti-
gje të vishtira të ksajë jete e ulun mbi një
gúr pritte një ndimë prej s' eperí perbuzi kna-
qat e vjerdhat⁽¹⁰⁾ e zojës Prentë, të hyjneshës
së bukurís e të dashtunís, por edhe të llasavet
e ndoq zojën Minervë, me gjith se kjo i tre-

5) Nartë (i), i kulluet. *Grue narane*, thotë Za-
drima, per e paster e e dliet. *Lumi i Nartës, lumi
Narenta* në Bosnje të krahasthen me lumín *Rhein* të
Germanís.

6) Çaproue (me) me trazue, me bâ poterë, me
turbullue. *Të kremet me çaproue shtepin*, thotë grue-
ja. — E ardhmja e ti na çaproun.

7) Kerlit (i), i rrëshem; it: falso. *Pare e kerlit*,
parë kallpe *kerlini, kerlinisht, me kerli*, it: falsitë,
fasamente, falsificare.

8) Grymët (i), mallkuem.

9) Lemeríja kob, mjerim e mizori.

10) Vjerdhë, çka knaqë e gazmon më një sesí
(menyrë) të lbyrshme, qi merr mendsh, të magjishme;
freng *Charme*.

gou një udhë të vishtirë plot gropa e sopa, por me burrní. Edhe vetë në turbullim t' em i u solla zojës Minervë, hyjneshës së burrnís, për të cillën, ndonse s' jam i dijtunivet e i harteve, kam pasë për herë një bindí e shtozim⁽¹¹⁾ të veçanert e i thashë:

O hyjneshë e bukur, qi shpertheve prej trûsh së të madhit Zojz, t' atit të gjithë hyjnivet, po sillem prej teje me zëmer plot shpresë e më teper pse më kanë thanë se nuk je fare e huej për Shqyptarë, madje bijë e ktij populli, por me një tjetër cillsí, si hyjneshë e riufës, t' asajë arme, qi gjindej në dorë të pushetetmadhit át hyjnuer, ty të lutëm e të perbehem qi me at zjarr t' amshuem, qi, tne djegun e shkrumuem, kullon e pastron, të bájsh qi në zemra të moshës së re shqyptare të perftohen ato ndiesí burrnije për të cillat stergjyshat e jonë levdoheshin e krejtoheshin; ban, o hyjneshë e harteve të bukura e të dijtunivet, qi në moshën e re shqyptare të buthisin ndiesí e shije të bukura e t' ambla, pse neper kto nieri u qytetnohet për të fitue njerzí e burrní.

Pranò, hyjneshë e adhurueme, lutat e mija, të mue më të preldnueshmit e të shtozueshmit mbas teje, strofulloje moshën e re shqyp-tare nën tumár t' and, prej kah kripgjarpnue-mja Medusë ka për t' i ngurtue ç' do anmik e ka për t' i stahisë⁽¹²⁾ ç' do mendim e lakmin të zí!

Mbas kso lutash, qi më shperthyen nga loçka e zemrës, zemra e ime ra fashë për të harrue ç' do shpotí, sabotim e zhburrn e, si po më kande me besue, nuk kanë marrë aq haptas sa më një turr disbprimi e fajisa krejt moshën e ré e thashë se s' kal mal pa derr! Edhe mosha e re nuk ká me m' i marrë për të keq lutat e mija zojës Minervë, pse për ç' do rasë të jetës nieri u mbehitet për ndima prej s' eperi.

M. L.

11) Shtozue (me), me preldue mbas kujt, me epshue, me u dhanun me mish e me shpirt mbas kujt; freng: *se dévouer*. Nana shtozon mbas pjellet së vet sa mos me u çaparue për qetsí e miranâ të vet.

Hoti i Rí

Tuj u nisë prej Shkodrës kahë veri mbasi të bájë nieri 50 minuta rrugë kamë, mrrinë në katundin Hot i Rí, vënduem në Fushen e Shtojit përbrí lumit Kir. Kët katund e banojnë hotnjanët, të cillët mbas sá luftash, qi bane për Shqypní e mbas kongresit të Londonit ku u vëndue qi Hoti e vëndë tjera të ju u lshojshin Serbisë; tuj mos dashtë me ndëjë nën sundimin e sajë, iken e dolen në Shqypní kú punuen për 15 vjet rresht për bukë të gojës pá mendue kush për ta, páplang pá shpí e veç me fuqí të krahve.

Mbas 15 vjetve, mûndi e gjaku i derdhun prej tyne, pat vleren e duhun, e qeveria Shqyp-tare e urdhnueme prej N. M. T. Zogut të pár, vëndoi qi të ju dahej ká një copë tokë në Fushen e Shtojit, kú sod ásh t bâ katundi qi jemi tuj përshkrue.

Po bahen 7 vjet çse hotasit u ngulen për banim n' at vënd. Toka ne e parë kje e zorshme me u vue në punim, për arsye se ká shumë gur, mbasi gjindet afer bregut të Kirit, për tash ásh punue e qet edhe mirë fryt. Mâ fort se kurr gjá kjo tokë i ban me frytzue pëmët e barishtet. Vneshtat e ullit kanë dhanë perfundime të mira, si edhe kórtollat, bastani e laknat nder barishte. Në Hot të Rí janë 56 shpija të gjitha me banorë mrëndë; afer njëna tjeters qi i napin pamjen e një gjytetit. Banorët 270 janë të gjith katolik.

E shumta punojnë bulkí. Në verë hjekin keq fort për ujë pse edhe ato dy pusa qi kanë çilë e qi kanë mrrijt deri në 24 m. thellsí, shtrrasin.

Ky katund i vogel, mbas porsá tash ká lé, ká shumë nevojë. Bujqve gadi për vjetë i mungon fara për mjellje për qeveria ket nevojë ja u plotson tuj ju a dá, herë grunë e herë kollomoq; për për ndodhë qi ora nuk frytzone e kta jesh pá ushqim shpeh edhe ket nevojë shteti ja u a plotson, tuj ju dá ndima.

Për kta mirsina ata janë minjofhtës e e falnderojnë shtetin Shqypár me gjith zemer. Punojnë e bashvetrojnë në dashtëni me shoqishojnë të gatëshem me i dhanë prap Shqypnis burra nderet, beset, trimnije e fatosa luftet, sikurse i ká dhanë gjithmonë, nder të cillët s' kanë për t' u harrue kurr një Ded Gjo Lul, Kol Marash, Kol Nikë Gjeloash, Luc Nishë, Kol Dedë Gjo Lul etj. qi janë kënë ndera e fisit të tyne e e Shqypnisë mbarë.

Gjon Camaj

VJOLLECAT SHQIPTARE

Po m' epet me i thirrë me ket ëmen njato çfaqie të ndryshme të familjes së madhe të vjollcave qi per atdhë kanë vetun ket t'onin.

Nder botime qi merren me veçoritë fito-geografike të vendeve të ndryshme, shofim se edhe n' atdhën t' onë kemi një sasi lulesh të veçanta qi nuk gjinden në kurrnji krahinë tjetër të botës.

Kto lule, qi me mund të pakursim e me kujdes të veçant u zbuluen prej botanikve të famshëm u pagzuen shpesh herë me ëmna shqiptarë e disa herë me mbiëmin e atij qi me djersen e vet i zbuloj e i qiti në dritë të shjencës.

E në listen shjentifike të bimve, hyne edhe veçoritë t' ona botanike percjellë me ëmna të xjerrun ngà atdheu i yne e i tyne pernjiherë.

Nji listë shum e gjatë kishte me u formue po t' i rreshtojshim të gjitha kto bimë e kishin me i dhanë landë nji botimit mjaft të vllimshëm po t' u merrshin me u pershkrue me veçoritë e tyne.

Por nji punë të tll e presim prej botanikve të famshëm si Baldaccit, Lempergut e të ndoj tjetrit qi me mund e djersë nuk po i dhen zbulimit të vëndit t' onë.

Në ket rasë, kam dà me i bā të njoftun bashk-atdhetarve t' onë lajmtarët e parë të prendverës qi hyjnë në familjen e madhe të vjollcave.

E kush nuk e njef vjollcën?

Mshefë nder kaçuba, në ndoren e ferrave çilë lulet e veta tuj shperdá arave e fushave eren e kandshme të prandverës. Çilë mē e para në vëndin t' onë.

Kjo na njallë shpresen se prendveren e bukur nuk e kemi larg e në fushë e në mal gzon plak e të ri me lajmin e bukur qi ep.

Por vjollcat, nuk i kemi gjithkund të njajta. Shum lloje kemi e shum prej tyne edhe qi nuk njifen njeti.

Sidomos malet t' ona, mshefë mbas shka mbijsh ruejnë vjollca krejtë të rralla e të pa-njoftuna deri dje per dituninë botanike,

Nder vjollca, qi me origjinë shqiptare mo-

ren edhe ëmna a të vëndeve t' ona a të herojve t' onë, bijnë në sý mē teper vjollca scan-derbegi, vjollca albanica, vjollca dukaginicā, vjollca zoyzi, vjollca koshaninii e vjollca gri-sebachiana të zbulueme deri tash e qi u bajten andej detit si landë studimi shkencuer.

Vjollca scanderbegu u gjet prej botanikut vjenez Ignoz Dörfler it të cillit i dihet pjesa mē e madhe e zbulimeve t' ona botanike. U hetue sparit nder rrethet e Vermoshit.

Lulon në prendveren e parë të bjeshkve (Maj-Qershuer). Çilë do lule të mtlā. Kjo bimë i pergjet fort asperules, veç në lule diftohet vjollcë se në gjeth nuk ja kā gjasen aspak.

Pse per botanikë ishte e panjoftun, ja per-jetsoj emnin e fatosit t' onë kombtar edhe nder fletët e ksajë degë të shjencës.

Vjollca albanica u gjet në vjetin 1924. Në veren e ktij vjetit, botaniku i permëndun i Berlinit Dr. Markgraf, eksploroj pjesen lindore të Shqipnis së mesme, tuj gjetë edhe vjollcën qi e pagzoi me ëmnin e atdheut t' onë «Viola albanica». Ket e hetoi në malin e Shebenikut e në Gurin e Topit.

Mjaft e bukur është edhe «vjola ducaginicā» e cilla pse u gjet vetun në Dukagjin hyni në botanikë me ket ëmen. Çilë do lule si vjollca mesatare me pës gjeth. Ngjyrën e kā krejtë të verdhë e të papeçatun prej kurrnji ngjyre të tjetër. Vendasit e njofin me ëmnin lul-kerdhokël ndersā Kosova lul-ampulë.

Shperthen jashtë në mes të barit të shkurtë fill mbas të shkrimit të borës, por kurr nuk u gjet në borë.

Prej vrejimeve të Dr. Lempergut, duket se jeton ket V-L e Dukagjinit, mbi bjeshkë të nalta e në vëndet pa hije të posaçme.

Vjollca zoyzi*) i pergjet aq fort të pares sã me tokoj nji herë me mbledhë njënen në vënd të tjetres, e muer ket ëmen prej Zotit

*) Në verën e kalueme, nji botanik prej Bullgarije Dr. Karl Otto, per koincidence t' ëmnit, kujton se viola zoyzi ishte ndonji vjollcë e zbulueme prej meje prandej me anë të nji letrës më kerkonte disa eksmplarë të sajë.

të vjeter Pellazg. Çilë do lule mâ të vogla se vjola dukagjinica dhe âsht shum mâ delikate se ajo. Asht fort e ligisht edhe në kultivim. Dr. Lemperg-u në vjetin 1934 i ká mbledhë disá rrajë e i ká mbajtë me kujdes në lulishten e tij, porse mbas dy vjetsh nuk i ká mbetë asnji. Edhe kjo gjindet në bjeshkët e nalta të Dukagjinit e në verën e kalueme u gjet edhe mbi Radeshen e Shkëlzenin prej botanikut Dr. Schacht.

Vjollca koschaninii, qi u gjét prej Prof. Koschaninit e qi e pagzoi me mbiemrin e vet, zhvillohet në luginen e Cemit. Në shembtinen e Grabomit, mbi shpatin prendimuer lulon me shumicë në mojin e Qershorit, porse me u mbledhë ep vshtirsi të madhe per dy arsye: gjindet mbi një mûr thik perpjetë kû nuk i del as dhís s' eger me i kafshue e s' dytit ato pak qi lulojnë poshtë i kanë rrajët aq të shterngue me nder plasat e shkambijve sá me të vshtirë mund të xieren pá u damtue.

Ndoshta mbi murin e naltë të shkambijve të gjáll mund të kenë rrajë te tjera prej të cillave era hjiellë farët gjatë ktij shpatit. Mbi ket faqe malit mund të delet ngâ stanet e bajraktarit.

Edhe Dr. Fr. Lemperg-u e ká gjetë ket bimë në Gjallicen e Lumës, afer shkallës së Bicaj po në konditat e ktij vendi.

Por mbi të gjitha vjollcat kena «vjola griesebachjana» per bukurí lulje. Ket e zbuloj botaniku Griesebach i cilli e perjetsoj emnin e vet tuj ja falë ksajë lule qi vetë e zbuloj me djersë e mûnd.

Lulon nder plasa të shkambijve porsá të jenë lirue prej boret. Si pak shoqe, hapë një lule shum të bukur, ngjyrë drandofill-vjollcë të zbët e të madhe 2-5 cm. e mbi një shkop 2-3 cm.

Bimët e gjalla, me gjith se të mbledhuna me kujdes të posaçem e mûnd të jashtzakonshëm nuk mujten me u bartë nder vënde të tjera pse nuk durojnë as mâ të voglin ndryshim vëndit e klimet.

Per çudí, vëndi i jonë sá mâ i vogël qi të duket, aq mâ i permëndun të del per veçorí e bukurí me të cillat natyra e ká begatë.

Lypet qi t' i njofim edhe na e të krenohena per kto dhuntí të natyrës qi me né ká dashtë me u diftue aq bujare, pse kur na kemi me e njoftë si duhet ket vëndin t' onë, at-herë kemi edhe me e çmue si e meriton.

Rrok Zojzi

Absurditete

Shkova në shpejë e hipa në trát, i gjeta trejë pushkë të gjata: dí të shtejme e një të thát. E kapa të thaten në krah e dola në bjeshkë, per gjá, hasa në tre kaproj: dí të cofët e një të pashpyrt.

E vrava të pashpyrtin e e ropa me qyje të thejkës, e futa lkuren në misht e e vuna në pist të krahit.

Rashë në katund të pá shpejë mrenda; trejë shpeja të shkreta me trejë plaka mrendë: dí qorre e një e pasejë.

U lipa trejë vorba; më dhanë dí të shtjerrme e një të pa-fund.

E grina mishin me qyje të teskës (qeserit) e e futa në vorbë: m' a rrodh mishët e m' a majti lajët (langun).

Piva lajët me bisht të lugjës e u gina farret.

Ndeza kalin e i hipa kamishit; rashë në pazár e bleva shtatë okë beze e tre kút krejpë.

Kahë erdha tet-hë, krisen do pushkë.

Çkaf janë ato pushkë?

«Myzhde, djalë, se të leu nana».

Mendo: disí kishem pa' lé trejë vjet para nanës.

Heca nde pak e hasa në taten: a ka ndo-nji fjalë?

«Gjith të zít, or bírr, se njitash kaloj një leper njetu». Kapa pushken me griek tet-hë e i u gjita: aj po më shef e un s' po e njof.

Shtiva më tâ: mos t' u fute hem mas kokerr, më xûe stomi.

MARKA KOLA

Errata corrige.

Në kalendarin folkloristik të Z. Marka Kolës «Kush s' a harjë e shpejës së vet s' ha bukë as gjetí qi kemi botue në Nr. 25 na ká rrshqitë një gabim i dukshëm prej keqinterpretimit të dorëshkrimit. Në faqen 165, shtylla e dytë, rreshti 12, kaët: i zhgovo, ndreqen: i zhgoj. Mbi këtë, dhe shënjimi 100 qortohet në ket mënyrë i kqyri: ndoshta aferezë e: vezhgoj.

Lule të këputuna

Novelë

Rrijshin kojshî. S'ishin vetem Liza e Lini, por edhe fëmij tjerë: vëllazen, motra e fëmij maballe. E të gjith mbëlidheshin ne e mbramje kûr ishte moti i mirë. Herë në shpí të tí, herë në shpí të sajë. Mâ shpesh mbëlidheshin në shpí të sajë pse aty kopshti ishte i madh e posë pëmvvet (fiq, zerdeli, kumbulla, molla, pjeshka) nuk kish gjâ të mjellun qi mund çartëshin fëmija. (Kush s' e ká nji kujtim qi ende siellet e lulëzon në nji kopshtë?)

N' atë kopshtë rrijshin e i a nisëshin kangës nën kumbullë kokerr vogël. Kishin zgjedhë atë kumbullë pse rranxë sajë ish toka rrafshinë e me bër.

Sá bukur këndonte Liza! Shpesh herë këndojshin të gjith zbashku, por mâ të shumten e lëjshin atë vetun. E kangën i a perciellte në mandolinë Lini. S' di ç' kishte Lini qi i binte aq ambël asajë mandolinë. I a kishte marrë dorën mirë pse i a kishte nisë ká dit. Ndoshta i u dukte vetem Lizës, por jo: të gjith thojshin se Lini i bjen bukur. S' di ç' ishte, veç asajë zâni i delte mâ i kthiellit kûr këndonte e per-

Anekdotë popullore

Nji ditë njani në pazár desht me qitë nji rîenë e tha: Shum krapí kishte dalë në filan vënd; janë lshue gjind shumë me shkue me xanë asi peshkut:

Në mramje, kah po këthete në shpí, shëf shokët e vet me garube tuj shkue kah aj vënd e i pvetë: Kû shkoni? Ata i gjegjin: Në filan vënd ká dalë peshk shumë, gjuetarët janë tuj xanë mjaft e po shkojmë edhe na.

Rrencaku thotë me vedi: Un kam dashtë me rrëjtë, e kjo punë kënka përnjimënd. — Merr garuben e shkon edhe aj atje, por kûr mbërrin shëf se n' at vënd nuk ká peshk as kurrëgjâ.

Kështu mbet i rrëjtun edhe ky prej rre- nës së vet.

(Berdicë)

Gj. B.

ojellun prej si. Ndoshta pse aj i rrinte gjithmonë perball e e këqyrte, (oh, si e këqyrte!) S' ishte kush qi i a delte Lizës me kangë.

Fëmijt tjerë, e shpesh edhe të mëdhajt, i rrijshin për rreth e kënaqeshin. Mjaft kerkojshin me ndëjë gjatë e gjatë, por vinte ne e mbram koha qi se i cilli do të shkonte në shpí të vet; pse këto nana nuk di ç' kan: s' guxojnë me ndie kumbonët e mbramjes pse kan për të dalë me thirrë fëmijt me hi mbrendë. Sá keq u vinte të gjithvet kûr daheshin. Por s' idhnimin e kishin sidomos Lini e Liza. Kishin dishrue të mos daheshin kurr, të kalojshin të gjithnatën aty nën kumbullë me kangë e permallime.

Por do të dahan: aj shkon në shpí tue i persëritë nën zâ në mandolinë kangët qi njatë herë kishin mbarue. I vijn nder mend fjalët e kangëvet qi u kënduene. Mbi disa e ndalë vemendjen:

atje rrë i dashtuni i em . . .

nder vjollca t' mblueme n' erë . . .

sà n' gzim kaloi rinija . . .

e me to i pertrihet zâni i Lizës, i del para goja e njomë e saja e aj e sheh ende tue rrahë gjoksin e sajë kah thonte ato fjalë t' ambëla. Por edhe fjalë tjera, jo t' ambëla fjalë trishtimi ká këndue Liza sonde:

sà fort m' idhnoi dashtnija . . .

kush a si zëmra e njerë? . . .

E prap fëtyra e Lizës, prap goja, prap sýt e sajë të permalluem e gati me rigne lot. Shka ndiente ajo?

Edhe Liza tue u shiellë naper oda, i merr nën zâ kangët qi njatë herë këndoi. Edhe asajë i bijn nder mend fjalët qi thonte tue shikjue Lini.

n' zëmra t' ëne flet dashtnija . . .

askërkush m'u nuk m' a di . . .

e i del para fëtyra e tí njashtu si atje në kopshtë kûr ajo shinte në sýt të tí diçka qi s' e vënte orë nder tjerë. Athue e kuptonte Lini?

Sá bukur ást koha kûr për të parën

herë na kuqet fëtyra! (oh, si i u ndezte Lizës atje nën kumbull: të kish rá papritmas një dritë në fëtyrë të sajë ishte vû oroe gjaku si i vëlonte.) Kujtojm se kurr nuk ká per të mbarue ajo kohë, e nderkaq ditt kalojnë e jeta ndrron.

Kurr nuk i foli njëni tjetres. Ishin kuptue mâ sê miri. Flitshin vetem me kangë. Por jeta nuk është veç kangë.

E u dâne: erdh një Shën Gjergj e shpijat u ndrruene. Nuk mujten mâ më u pá si perpara. Ndesheshin rrugës, e Lini i u donte me i hjekë kapelën Lizës. Kishin dishrue me u ndalë te dy, me bisedue gjatë e gjatë, me caktue kohën e vendin kû me u pá e me ndêjun bashkë; (e pse jo edhe me këndue si dikûr?) Por nuk guxoishin: ishin rritë tashmâ, nuk ishin fëmij.

Erdh mandej një ditë qi as rrugës nuk u ndeshen mâ: Lini shkoi perjashta me studjue. E edhe Liza u nis per studime. Nuk u gjeten bashkë në një qytet, por mbas disâ vjetsh (sâ kishin kalue?) në një nder rruga të * . . . u ndeshen njëni perball tjetres.

— Lizë?

— Lin!

E folen; (oh, si flitet në vend të huej me bashkvendasin tand, në gjuhë tande, per punë të tuja!)

Ndêjen të gjith ditën bashkë. I kujtuene ditt e fëminis: te dy i kujtuene me permallim e me një dishîr të shprehun: t' ishim si atëherë!

Lini nuk ishte si atëherë. As Liza.

Shka i ndaloi qi nuk folen shka qyshë në fëminí kishin folun me kangë?

Në sý të Lizës Lini kishte hetue atë shikim qi per gjith natë i a lëshonte brí asajë kumbullë së kopshtit . . .

Liza e kishte hetue Linin e dikûrshem qi s i a dante sýt një herë e e bante me u ndezë në fëtyrë . . .

Por perbrí asajë Lizës së dikûrshme Lini sheh edhe Lizën e sotshme: kû është goja e njomë qi këndonte atëherë? (e prá buzët e lye me e njomin gojën e zojushës). Kû janë mollxat e faqes së sajë qi hova-hova kuqeshin e zbeheshin kûr aj e shikjoute? (të kuqt e mollxavet sod nuk i lot kurr.) Kû janë ata flokë të lëshuem per qafë qi hera-herë të marrun prej erës së mbramjes hielleshin deri sâ me i prekun sýnin e tí? (e prá flokët e bâm kaçu-

rrrela e të mbajtn me krahna e hijeshojnë fëtyrën.) Kû janë ato kambë të zbathuna, hera herë të gerdhishtuna prej ferrash së kopshtit e të vizatuna me gjak? (e prá çarapi mëndashi nuk e prishë bukurín e kambës.)

E Liza nuk e sheh Linin krejt njashtu sikûr atëherë qi të tanë vemendja e tí ishte vetem per të. (Sâ fëtyrat do t' a kén terhjekë deri tash!) Nuk e sheh mâ Linin qi fjalët e saja i merrte e i ruente si visár. (Kâ ndie fjalë prej tjerash, ndoshta edhe mâ të bukra!) Nuk e sheh mâ Linin si atje në kopshtë kûr tue luejtun nuk e këqyrte punën ashtu hollë. Sod është të tanë njerzî e kujdes. (Oh, kû i merr shputat e atëherëshme!) . . .

— T' ishim si atëherë!

Bisedojnë per kangët e fëminis, por kûr Lini vëhet në pjano, nuk i merr ato kangë, e Liza këndon ndryshej: se i cilli don me diftue shka ká xânë.

Erdh mbramja e Liza u nis.

Atë natë kopshti i bukur i fëmiuis së tyne tinglloi rishtas prej jonesh s' ambëla të mandolinës së Linit e prej zânit të Lizës. U dukte çudí si kishin mujtë me u gjetun rishtas bashkë. S' dijshin se si. Por ká pak ká pak kanga mên, mandolina heshton: s janë mâ fëmij. Liza është zojusha Lizë. Lini është universitari Lin.

Po atë natë një kopshtë i bukur — një kopshtë shkodranë — tinglloi prej jonesh s' ambëla të një mandolinës e të një kangës. Janë kangët e fëminis. Janë dy zëmra të reja qi sod rrabin njëna per tjetrën. Ryma e jetës ndoshta ká me e fikë atë të rrabin.

Në të lém të diellit Liza preke bregun shqiptár tue namë në zëmër të vet atën qi e pat braktisë. E kjan per lulet qi u këputen prej vëllanit kû kje me rritë: nuk lëshojnë mâ erë . . .

Linin e zgjoi telefoni: një shok e fton me shikue në një shetë. Aj pranon me shpresë se gjënë ndoj vend (athue e gjënë?) qi t' i a hjekë mallin e fëminis.

NE HIJE TE ROZAFATIT

Nji dhuratë e çmueshme per intelektualizmin shkodranë

Mbas lutjes qe Z. Ndoc Çoba, Kryetari i Bashkis, i pat bâ ministrit italian, Shkelqesës së Tij Thaon de Revel, në rasen e vizitës qe kÿ pat mirësin me i bâ edhe gjytetit t'onë kÿr u ndodhte në Shqypni per krëmtime të 25-vjetorit, Qeverija Italjane i kâ dhurue bibliotekës së Bashkis vepren e madhnueshme «Enciclopedin Italiana» të Treccani-t. Këjo veper kolosale, qe është e perbâme prej 36 vëllimesh të mdhaja, në të cillen kanë bashkëpunue shkrimtarët mâ në zâ e kompetenta, edhe per vlerë, hapsi, shumsi e kthellsi të çashtjeve të rrahuna, e sidomos porsî mâ modernia, mund të konsiderohet e para në botë, mbrrini para pak ditëve edhe gjindet në dispozicjon t' intelektualve studjuesa pranë Sekretaris së Bashkis. Prej kësajë dhurate shitet edhe nji herë mâ teper dishiri i Qeveris italjane per te perhapun të kulturës në popullin shqyptar. Kemi pasë rasë m' e theksue edhe tjeter herë vshtirsîn e madhe qe psojnë studjuesat t'onë prej mungeset të nji bibliotekës të plotsueme me vepra shken-core e konsultacioni. Dhurata e Qeveris italjane plotson pjesen mâ të madhe të kësaj mungesë, e prandej duhet t' i jemi shum mirënjoftës asajë si edhe ndermjetsis të Z. Çobës të kunorueme me kaq sukses.

Deka e vllaut të Ministrit të Mrëndëshem

Diq në Dubrovnik e u prûe per vorrim në gjytetin t'onë Hamz Juka, vllau i Ministrit P. të Mrëndëshme Shk. T. Z. Musa Juka.

Vorrimi u bâ me nderime të mëdhaja në të cillin mueren pjesë nji shumsi e madhe popullit si edhe auktoritetet civile e ushtarake. Prej kryegjytetit erdhen personalitete të ndryshme, nder të cillët Z. Xhafer Ypi, si perfaqgues i N. M. T. Mbretit.

Shkelqësis së Tij Z. Musa Juka, «Cirka» paraqet ngushllimet mâ të gjalla.

Një konferencë mbi Skanderbegun, në përkujtim të dekës së fatosit ndodhun me 17 Kallnduer te vjetës 1468, kâ mbajtë të dielen me 23. k. m. Z. Lazer Sekuj, mësues në shkollën «Skanderbeg».

Konferencjeri filloi biseden e vet tue folë mbi gjenealogji të Kastriotve e tue qitë poshtë pohimin e disâ prej shkrimtarëve të huej qe thonë se Skan-

derbegu nuk është kenë fisit shqyptar. Diftoi se si kâ mujtë me rrjedhë ky gabim e shyilloi me argumenta bindëse qe shpija e Kastriotve është kenë kombësije fjeshtë shqyptare.

Edhe data e sigurtë e të lémit e të dekës së Skanderbegut është fort e diskutueme tue mos rá në godi të thuesh asnji në ket pikë historjakët shoq me shoq. Datat qe bjen Noli i duken konferencjerit mâ të pranueshmet, sidomos mbas dokumentit qe është gjetë tash së voni në Monastirë të Hilarjonit.

Vijoi mandej me folë mbi kuvënd të Lezhës «i pari kuvend kombtar i shqyptarëvet», mbi rrethimin e parë të Krues prej Muratit II; mbi trathitën e Hamzit e Mois Golëmit, trathiti qe shterngoi Skanderbegun të ndrrrojë krejt planet e luftës, mbasi dy gjeneralat trathitarë kishin dijei t'imtë mbi plane të tija; mbi mirënjoftjen e Skanderbegut ndaj Alfonsin e aragonës; mbi vdekjen e Skanderbegut e gojdhanen rreth ëmnit të tij.

Konferenca e ndigjueme me vemënde kje pelqye prej publikut qe duertrokiti në marim mësuesin e vllertë.

Mbas konferencet u persrit çfaqja e melodramit «Te kështjelli i bardhë», per të cillin kemi folë në nji nder numra të kaluem. Vetem ndermjjet akteve kje nji ndryshim programi. Në vend qe, m' u ekzertue coja auktorësh të huej, u kënduene kater kangë kombëtare, tue i u shtue melodive të fjeshta dy zâne tjera, me vjerrsha të ndrrueme, por të bukra, të pershtatuna per fëmi. Këto kangë bâne shum pershtypje e kjene pelqye prej publikut qe lypi e pat persritjen.

Sikurse e dijn lexuesat t'onë, e perkohëshmjia e jonë qyshë në fillim kâ perkrahë gjithherë muziken kombtare edhe kâ nzitë djelmuin mbi i shporië kangët e hueja tuj kndue në që do risë kangë shqype ose tuj i pershtatë falë të gjukës t'onë melodinave tu hueja; por pernjiheri kâ gëishë edhe ata qe merren me shkrim muzike me u kodesue per vlerësimin e kangëve t'ona popullore, tue punë rreth tyne e tue bâ me spikatë çka ata kanë të bukur, të çmueshem e kombtar. Kush mohon se nuk kanë turriji bukuri a çmim, nuk i kâ të çashtjes kthellsë nji provë na e kâ dhanë çfaqja e së dielës së kaluemë. Shofim me knaqsi se fshata e jonë kâ gjatë pëlqim e sukses: kangët shqyptare po këndohen e po çmohen kudo: nder krëmtime zyrtare, nder kime e festime shoqnore, e mâ në fund po punohen edhe prej muzhikëtarëve.

Na përgzohemi m' trupin msojtuer të shkollës «Skanderbeg», per teprim të ndryshem e të pâlodhshem qe është tuj shvillue per me i dhanë shkas kulturës kombëtare n' edukaten e fmive e të popullit pergjithshëm.

D. Alighieri

Farinata

Permbajtja

Ferr X. vargje 22-93.

Jemi në rrathin e gjashtë, mbrenda mureve t' hekurta të dites, kû vuejnë erezjarkët. Rrafshina është mushë me vorre të zjairta. Mbrenda vorreve, nder flakë t' amshueme, ndeshko-hen mkatnorët. Danti, në ket kangë, flet me dy prej tyne: me Farinata-n degli Uberti e Cavalcante Cavalcanti-n. Mbassi Gibelint në 1258 kjenë perzanë prej Firencet, aj (Farinata) theu Guelft rrepsisht në Montaperti (1260) e ktheu rishtas n' atme. Me gjithkte, kur në djeten e Empolit pjesa ma e madhe e shokëve të tij dote me shemë Firencen, aj, i vetmi, pat guzimin me u kundërshtue ball-haptas. Sa per Cavalcante-in, aj është i ati i Guidit, qi ishte poetë e mik i Dante-s.

«O ti Toskan, qi n' per qytet të zjarit,
i gjall' po shkon tue fol' kaq me njerzi,
ki durim pak me u ndal' n' ket vend mâ s' parit.

«Mir' t' njofta se je, zónin kur t' kam ndí,
i atdheut bujar, kû un leva e jetova,
të cillit ndoshta i dhash' dhe shum merzi».

Pa pritas njenit hargeshit ndigjova
tue dal' ky zâ; prandej, nji frig, n' mue, ngjallë,¹
me u struk' mâ fort per prisin t' ém fillova.

Aj, por, m' tha: «Siellu shpejt! a i ké syt n' báll?
Kqyrma 'i her' Farinaten ç' kenka çue:
prej belit e perpjet' ké me e pa gjallë!»

Un majshe syt, tashma, n' sy t' tij ngujue,
e aj kish' qit' jashta ball e gjoks, sa pati,
si mos t' a bâte máll at ferr t' mallkue.

Me t' padurueshmet duer albot' ndej gati,
t' më shtyj' tu aj, ndermjet vorrezash, prisi,
tue m' than' kadal': «Shikjo: fjal't t' uja mâi!»

Kur un tu gryka e vorrit kjesh', i a nisi,
si m' pat kqyr' mirë e mir' nji herë, idhnueshem
me m' pvet': «Kush kjen' t' par't tue e prap' e far' fis?

E un, qi ishe ne ndigjue i dishrueshem
kurrgjâ s' msheha, por fjal't gjithshkë diftun:
per shkâ aj rrulli vetllat, pak mendueshem

mandej tha: «idht' dikur keta u coptuen
me mu, me t' par't e mí, me t' imen anë,
sa dy her' rresht prej meje u shpërtalluen»

«N' kjen' qitun jashtë, ato kthun prej ç' do anë»
i gjegja «n' t' dyja her't, n' e koh' t' kalueme,
por ket far' harti t' uet s' e paten anë»

1) si filloi me u ngjallë në zemer t'eme nji frigë.

N' kto fjal' n'a duel me t' shpejt prej grop's s' sbulueme,
bri saj, një hije e kjo fytyrë s' kalote:
kujtoj se ishte nder dy gjujt e çuemë.

M' shikjoi mir' rreth e rreth, sikur t' dishrote
me pa a ndokush tjetër kishte hy,
por, si u kujtue se ishte një shpres' kote,

tue vajtue, tha: «Ne kje se ti je shty
n' për ket burg t' vërbt' për mende t' lart' e t' kthillë,
po biri i em kû është? pse s' erdh me ty?»

E un «Prej vedit kësaj nuk jam tue – u siltë:
aj, qi po m' pret, tektej m' kâ bâ me dalë,
me t' cillin Guidi s' pat aq punt për fill»

Mnyra se si ndeshkohej e ato fjalë
rreth emnit t' tij mue menden kishin ndritë,
prandej un i pergjegja atbot' pa u ndalë.

Qitas, veç, u ngreh n' kamb' n' ket mnyr' tue britë:
«Si thae: aj pat? po s' kënkaj aj mâ n' jetë?
Njimend s' ia vret mâ syt e ambla dritë?»

Kur u kujtue se pîtas kishte mbetë,
e po ngurrojshe me i pergjegjun drejtë,
râ n' shpinë e kryt s' e çoi tjetër perpjete.

Por aj shpirt-madhë tjetër njashtu krejtë,
qi kishte mbetë si e lash', hiq ftyr' nuk ndërrojti,
as nuk perkuli shpin' as qaf', por ndrejtë!

«E pse» me 'i her', kû kishte mbetë, fillojti,
«ende at hart s' e kan' kuptue te mijt:
mâ sè ky shtrat, m' mundon, shikjo, m' mundojti.

«Por pesdhet her', po t' thom, nuk ka me qitë
t' ndezten ftyr' Hana, qi sundon nder në,
e sa i rand vjen aj hart ti ke me e dijtë.

E persri shkosh me pà at ambliu dhé!)
po m' thuej: pse aq i mbrapshtë aj popli i jonë
diftohet kundra t' mive n' ç' do ligj' t' rëndë.

Prandej un: «Grindja e ploja, n' tëmëllin t' onë
qi Arbjen kuq prej gjaku paten bâ
i shtyn ato kso far' urat'sh, qi t' thonë.

Si pat tund' kryet me t' madhe ai tue fshë:
«Sa p'r ate s' kjeshë i vetun n' tha» as sigur
s' kishte lujt' vendi, pa arsy n' dyndë.

«Por un, veç, kjeshë i çami n' at vend har
prej t' gjithve kje përue me shëm' Florencen,
njaj, qi ball – hapt', për pëllim të saj' dha e mur».1

1) me dhanë e me marrë = me u mundue, rropatë.

FOLKLORE

POSTRIBA

(Vijon prej nr. 32 fq. 275)

Edhe trojet e vorret e këtyne shifen këtu. Në shumë vënde aty-këtu janë vorre Malazetësh, qi u vranë në luftën e Ballkanit.

Ky katund tue qenë se mbet pa-njerz e buerr ëmnin e përparshëm, tue u thirrë sod me atë të përronit, qi e përshkon përmjedis ose të kodravet: Perrue-Mos ose Kodrë-Mos.

Me këtë gjendje u nda dysh: pjesa n' e rrëmaktë përroni i ruhet prap Drishtit e pjesa tjetër n' e djathtë i u lëshue Mesit.

Banorët e paktë të këtij katundi, të cilët shumica janë çypçi, ndrrohen mbas rasës e nevojës, pse pjesa e madhe e këtij vëndi është pronë e disa Shkodranvet e tjetra e disa Mesjanvet, këta të fundit e punojnë vetë pjesën e vet.

Toponomastika:

A) Ahmë-Dêke (kashnjet). Ali-Rrjolle (tokë kallamboqi e perimesh).

B.) Bdra e Kronit.

D.) Djerrinat Gjo'-Kole (ndër këto djerrina ka edhe tokë buke). Djerrinat e Pjeter-Lekës (tokë kallamboqi e perimesh). Demo-Mose (kashnjet).

F.) Fushat e Zhupit (dikur ara, por sod pyllinë).

H.) Has-Mehmede (tokë kallamboqi e perimesh).

I.) Isu'-Halile (tokë kallamboqi e perimesh).

K.) Kodrat e Mosit. Kështëja e Kuvëndit. Kodrë-Kumbull. Kroni Sajdije. Kroni Garp. Kështëja e Hanifes. Kroni i Kostarvet.

L.) Lugu i Sinjorevet. Lugu i Filotit. Lugu i Gjermoshit. Livadhi i Hoxhes. Lugu i Ljepurit.

M.) Mbas-Karanine (kodrë).

N.) Nikë-Mëhille (tokë kallamboqi e perimesh).

P.) Prroni i Mosit. Prroni i Bokës. Prroni Mret-thatë. Prrue Fik. Prroni i Arravet. Pusi i Barotit. Pusat e Volës (janë gropa qi mbushen me ujë me lagë perimet). Pusi i Ahme'-Dê-

kut (gropë e madhe për vaditje). Pusi i Lugut t' Aravet. Pusi Mret-thatë. Prrue Obroshe.

Q.) Qaf-Ljepur. Qaf-Kizë.

Rr.) Rruga Grykë-Magiyp. Rruga Prue Mos. Rruga e Vibrës. Rruga e Drishtit. Rruga e Urës së Mesit.

U.) Ujët e të Butavet (Besohet se rreth këtij krue banojnë disa krijesa të mbinatyrshme, Orë e Zana, qi mbajnë fatin e njerzvet. Kur ndokush lëngon shum e s' ban të shëndoshun as s' des, e lajnë me këtë ujë edhe i apin me pi prej këtij. Po qe i ligu mashkull, shkon mashkull e po qe fëmen shkon fëmën e merr kësi uji pa shique mbrapa e pa folë me kënd kah të shkojë e të vijë. Këtu mbî një gur, qi është përfunda këtij uji lêhet një copë bukë e djath edhe ndo 'i pare sermi. Me këta ujë qi s' lêhet për tokë, por vjerrë kûnd, lahet i ligu edhe i epet me pi ditën e Prênde, rreth mjesdite, në njatë kohë, kur dielli është tue e kalue kupën e qiellit me ra kah prëndimi. Me këtë i ligu po qe për jetë me shpejtësi këthen kah mâ mira e po qe për dekë pa-vonesë des).

V.) Vorret e Drishtjanvet.

5) Vilza.

Vilza, një katund, qi gjindet në skâjin e Postribës, kah jugu-lindja, shkon me kryepleqsi të Drishtit e me bajrak të tij. Veç Drishtit ka për kufi edhe Marrekun, Mëshkallën e Shllakun.

Toka e Vilzës është një vijim i atij së Drishtit; gërdhatë tokë e reshpe mbëlue prej lisi, shkoze, mreçe, majë, kripçi, dëllije, kësh-tëje e tjetra aty-këtu ka kopështije të vogla me gjithorë pëmësh.

Të tana tokët e bures, qi i ka në pakicë në krahazin të vëndit janë të laguna prej ujavet të shumtë, qi ka.

Vilza sod mbledh kund 30 shpija të hapuna aty-këtu me mâ se 200 frymbë. Ndahet në katë lagje: Kurtaj, Kodrë-Xhami a Hysaj,

Mehmetaj a Teparrojt e Uk-Bibaj a Zhoq. Të parën prej së dytës e ndan përroni Berrcë, të dytën prej së tretës përroni Hysaj e këtë prej së katërtës rruga e Madhe.

Vilzorët për kah âna e jetesës shumica janë në një gjendje të keqe. Mâ tepër merren me djegjen e qymyrit.

Gojddhanat apin se Vilza para se të vishin Turqit ka qenë një vënd shumë i madh, ndoshta tue përshë edhe sa âna tjera, e pasun e me parë mbi të gjitha katundet rreth e përqark.

Thohet se kishte 300 shpija a mâ shumë, me qëndrën e Bajraktaris mbi ato âna, por me ardhjen e Turqvet edhe të murtajes mâ vonë, qi shoi njerzën, gjâ, qi vendi mbet me pak banorë, pariya, pra bajraktarija i u dha Mosit, por edhe mbas shkretnimit të këtij kaloi në Drisht.

Këtë gjâ deri diku e vërtetojnë trojet e shumta, qi shifen aty-këtu, shpijash, ndoshta edhe dugâjesh, kishash e vorret e vjetra, për të cilat askush s' din me tregue gjâ, se si thirreshin ato vënde. Disa êmna kishash përmenden, por êmnin e secilës askush s' din me e tregue me siguri; kështu thohet kisha e Shasit, kisha e Shna Prêndes e kisha Shirqe.

Vetëm në një vënd, qi sod mban êmnin Gjollat e Lam Gurit, thohet se ka qenë Kovaçhane (farkë) edhe afër saj kanë qenë ndërtesa të mëdhaja ku janë bâ e ruejtë ênë dheu; këtu janë pjekë veç ênvet edhe tjegulla, tulla e tjera.

Mbas gjase në çka thohet - thohet se Vilzën erdhen e e pushtuen Shkijet, njasi Shkijesh, qi flitshin shqip, por nuk ishin një feje me ânasit, pra ishin Orthodox - ky katund do të ketë pasë një farë randsije në kohë të Sllavvet, prej se dy fise, qi banojnë këtu janë t' ardhun prej Kuçit të Malit të Zî edhe mbanen si parë e këtij vëndi, dikur si sundimtarë; prâ krejt njashtu si dikur disa fise të Drishtit, qi erdhen në kohën e pushtimit Turk e mbajtën rojën e kalas, ashtu edhe këta në kohë të pushtimit sllav erdhen si rojtarë e mbajtën rojen e Vilzës.

Ndoshta një e tillë gjâ ka muejtë me qenë në kohën e Balshajvet.

Fise. - Ndër banorë të vjetër, qi kanë parë banue në Vilzë, para se Turqit të vishin në Shqipni janë dy fise t'ardhuna prej Malit të Zî.

Hysajt, qi për atlosh kanë një farë Gjoke,

janë t' ardhun prej Kuçi të Malit të Zî. Gjoka kur Turqit erdhën këtu, shkoi brî t' afërmvet të vet, me të cilët u mbante njaj gjaku. Mâ vonë i biri i tij tue pâm se edhe atje në Kuç e pushtuen Turqit e pse me çka me jetue s' kishte, u largue andej e përsëri u vëndue në Vilzë ndër troje të t' et. Prej këtij qi muer êmnin Hysë (Hysejn), u thirr barku i tij, Hysaj.

Tjetri fis, qi erdh prej Malit të Zî janë Kurtajt, êmën, qi e morën prej të parit të tyne bâ mysliman Kurtit, të ndâm në tri vëllazni: Brahim Kurtaj, Halil Kurtaj e Ahmet Kurtaj. Këjo vëllaznija e mbrame thirret edhe Bracaj, prej êmni të njëj burri të përmëndun, Bracit.

Duket në çka thohet, se këto tri vëllazni kanë për atlosh një farë Ahmati, babën Kurtit. Kurti për së gjalli la dy djelm: Brahimin e Halilin e tjetri, i vogli, prej se ishte me grue të dytë e ku mbas vdekjes së t' et, e âma, qi qindronte në fé të parvet, u nda prej thjesh-travet edhe me pasë êmnin e të parvet, të birrit i a njëti Ahmet, n' êmën të gjyshit të tij.

Thohet se të parët e këtyne dy fisevet erdhën në kohën kur Shqau i pushtoi këto âna edhe mbajtën sundimin e këtij vëndi, Vilzës, qi ishte shumë e haptë.

Mâ vonë erdhën e zûnë vënd në Vilzë, Smailat, shgulë prej Temali e tash nja 100 vjetë prej Shllaku, Uk-Bibajt.

Fis i vjetër, qi âsht shue, mâ tepër prej luftavet kanë qenë Hetajt, burrat e të cilit, për fuqi, qi kishin, thohet se krahasoheshin me Mujen e Halilin.

Për fuqi të tyne binë këtë gojddhanë:

Trëgohet se kur një burrë Hetajsh ishte tue livrue arën, një i fuqishëm tue i a ndie zânin këtyne erdh në Vilzë me bâ hejlek.

— E ku e ka shpër . . . . . ? — e pyeti i ardhuri hejlektar.

— Njëjtë! — tue çue përmenden me gjithë që — i u përgjegj Vilzori i Hetaj.

Hejlektarin e kapi friga e tue gjikue se një njeri, qi atij i u duk asgjâ ka aq fuqi, u ardh e iku.

Shpijat e Hetajvet sod i trashigojnë Bracajt.

(vijon)

Hashim Koplikaj

Këshilli i mjekut

Per nanat e reja

Të sgjedhant e gjellnavet. - Të sgjedhant e gjellës është një tjetër pikë me randësi të misionit t'uej. Mos i epni mish femijs pervec haes së mjesdites. Kurr mish thut (posë koshe të zieme) as salam e mishna të krypun e pergjithsisht gjellëna të krypuna. Pak peshk të fresktë. Shtë duen kortolla, sidomos të kalueme neper sitë (purées), tapjokë, griz, oriz, sallatë të zieme, purrij, pazina, bizhi, por jo groshë kokerr as lakna. Pemët, të pjekuna si lypen, ase të zieme, janë të mira; jo gjith aq pemët e tharbta (limoj, portogala të pá-ambel). Shtë per voe, qí dikush dikush i ep teper, edhe kúr janë të freskta, bluhën mât me vshtirësi se të shtijme në një budin ase në një kremë.

Badema, karamele, fugaca. - Një nder ushqime mât të mira per femij është pá dyshim sheqeri; por këjo nuk don me thanë të perdo-ret hirë e pá hirë. Jashta kohës së bukës, ashtu edhe në kohë të bukës, runju se gaboni me i dhanë femijs badema e këso sendesh me të ci llat shtë e shtë prind mjerisht u a mbushin bar-kun femijvet të vet: jo vetem u bân keq lkurës e mushknis së zezë, por edhe pse këto sende të sheqërta janë të fabrikume shum herë me prodhime të damshme: nitro-benzinë, anilinë, etj. e është baras si me u dhanë femijvet per ditë kahpak një helm . . . Amelcinat, sidomos ato të bâmë në shpí, janë të mira, por edhe këto do t' u epen femijvet gjithmonë me masë.

Pjestimi i ushqimit: Haeja e nades. - A doni tash per kater kohë të haes të femijve t' u një pasqyrë të pjestimit ushqimuer, njashtu si e këshillojnë specialistat? Po fillojmë prej haes së nades: Një femijs nen 6 vjet mund t' i epet nade 100 e deri 150 gram tamel, 5 gram kakao ase elb të zieme, 10 gram sheqer, 10 gram tëlyen, e 25 a 30 gram bukë a biskota. - Permbi 6 vjet, sasija e tamlit mund të ndryshojë prej 100 e deri 250 gram, e bukës deri 100 gram, në shtë sheqeri e tëlyení nuk do t' i kalojë 15 gramat sejeilli, e elbi ase kakao nuk do të shtohen aspak, d. m. th. rrinë 5 gram.

Haeja e mjesdites. - Haeja mât ushqimore per të rij e femij duhet të jën ajo e mjesdites. Deri në 6 vjet keni me i dhanë: prej 50

deri 100 gram bukë; prej 30 deri 50 gr. mish: ase peshk, ase koshe thut të zieme, ase një voe (ket dy herë në javë). Mandej vinë: oriz (prej 15 e deri 25 gr. ase groshë e lentikje të kalueme neper sitë 20-30 gr.), ase makarona, berthamë, etj. (30-40 gr.), ase groshë të njomë, bizhi (50-100 gr.) ose n' e mram kortolla, karota (75-125 gr.). E në marim të haes pak konservë pemësh ose djathë të njomë. Prej 6 vjetsht e perpjete, këto pjestime kanë per t' u shtue kahpak kahpak per me mrrijt, si t' i kén mbushë femija 10 vjett: mish a peshk 100 gram, oriz 30 gr., makarona, berthamë, etj. 45 gram, bizhe etj. 150 gr., kortolla 150 e bukë 200 gram:

Haeja e mbasdites e haeja e mramjes. - Haeja e mbasdites n' oren 4 ká per të kenë: tamel (100 gram per 3 vjetsh, 200 gr. per 10 vjetsh); sheqer (5-10 gr.); biskota o bukë të thame në furrë (15-20 gr.), buka mund t' i nepet e fresktë në një sasi 100 gr. si t' i kët mbushë femija 8 a 10 vjettë. Në mramje mandej një supë me tamel (një herë 100 gr., mât vonë 8-10 vjetsh 200-300 gr.), bizhi të shtypun ose makarona, berthamë, etj. pemë, ase pak djathë të fresktë. Sasija e bukës në mramje ká per të kenë, per femij 3 vjetsh, gr. 50, e me ardhë mandej tue e shtue kadalas qí me mrrijt në 100 gram per 6 vjetsha, e 200 gr. per 10 vjetsha. - Nder të gjitha haenat pija ká per të kenë ujët e kulluat (prej 100 deri 200 gr.).

Gjumi: Shtë do të ngjase. - Qe kapitulli i katert i vrojtimit t' uej: gjumi. Per gjumë femija ká nevojë të madhe. Këtë duhet t' a dini e, deri në shtat vjet, pervec gjumit të natës, femija ká nevojë me fjetë edhe ditën 1 deri në 3 orë mbas moshes qí t' i kén. Qe mbas mendimit të mjekut se 4 orë do të ngjase gjumi: deri në 6 muajt 20 orë në ditë. Prej 6 muajt e deri në një vjet, 16 orë (është e djatën se femija do të zgjohet kúr të jën koha e pijmit). Prej 1 deri në 2 vjet, femija do të fliejë 12 orë në ditë. - Prej 2 e deri në 6 vjet, 12 orë. - Prej 6 e deri në 12 vjet, 10 orë. - Mandej: 9 orë deri në 16 vjet e 8 orë per teje kësajë ngjashë. *Doktori i shpís*

Per me largue të keq

Njeni ndeshë në një nieri që s' e kishte pë tash sa kohë, dhe mbasi e shikon i çuditun, i avitet dhe i thotë:

— Allahile vjet a kë deké ti a yt vlla?!

Gj.

— Fajë, po të shof fort të hjekun, shka ké?

— Si mos me kenë i hjekun, o Kel, kúr mendoj se Ramazani mrrini e e kam zakon m'u lodhë në ket muej. Po ti, më kalxo, shka paske që po të shof kaq terë në ftyrë e i thithun që këne?

— Eh, lum shoqi, kam mundë shumë.

— E ç' farë mundit?

— Paj më duhet m' u njitë në një shpí, që ká 60 kambë shkallë, 30 herë në ditë më ká 6 tulla në krah.

— Me të vertetë hiqke keq, e po qyshë kúr kështû?

— Un s' e kam fillue ende, por njaty të hanen filloj në ket mundë.

I mungon të dyve buka.

Dyl Demi

Dentist malesh

— Duhet me danikë (izolue, në Mirditë) dhamin e brejtun, pse ashtu prishen edhe tjerët (e hjekë dy dhamët e shndoshët për rreth, tuj lanë në vend të brejtunin). Po tash a po të dhem?

— Plasa!

— Atëherë po të hjeku dhe të prishunin.

Lutë fëmijsh

Ndoci: — O Zot, m' i ruej babë e nanë, më bân të mirë e premtu që Londoni të vëhet kryeqytet i Germanís.

E ama: Si?

Ndoci: Kshtû e kam vûe sod në punim të

Geografís e due që mos të më dalin gabim.

* * *

— Kúr shkon qeni mbas zotnís?

— Kúr shkon zotnija para.

* * *

— A me të vertetë, nanë, se sýzat t'ue t' a bien gjân mâ të madhe?

— Po, moj zemer.

— A di çka ban, nanë?

Kúr të më dajësh rrisken e fugacës, hiqi.

* * *

Miqsí nder njerz

— Tash që ká mbetë pá pare, gjysa e dashmirëve të dikúrshem as me sy nuk e shikojnë.

— Po gjysa tjetër?

— Nuk diejn gjâ.

* * *

Ndryshim i një ndajfoljes.

Një graduat pvetë ushtarët:

— Çë ndryshim ká mjes një civilit e një ushtarit?

Një nder ushtarë: Po bani ndo 'i mungesë civili, eprori e qet jashtë; po e bân ushtarë, eprori e qet mrendë.

* * *

Kambë e krye:

Doktori: S' marrë gjâ vesht. Më thuë se ké punë krejet e të bje te lodhun kambësh.

I smueti: Jam rruestár, Zoti.

* * *

Krushqí.

Zefi: Si m' a plase shpirtin moj grue; të po më shtjen në dhe për së gjallit.

Lena: Deksh e mos u njallësh.

Zefi: Ti nate don, se merr birin tjetër.

Lena: S' diej kúr po vjen ajo ditë. Do t' a vë më gishtin në tamë se kë me marrë.

Zefi: Merr edhe dreqin, në daç.

Lena: Jo s' ban, se kam pasë të birin.

Rrëncaku

Pronár: GJON UJKA

Drejtuer përgjegjës: CUK SIMONI

Shpita Botuese «CIRKA»

Drejtimit «CIRKA» Shkoder

= SHTYPUN NË SHTYPSHKROJEN «ORA E SHKODRËS» — SHKODËR =

B o n M a r c h é

Magazina "Bon Marché,, (rruga Washington, kundrejt Lulishtës Popullore) siguron klientat, se artikujt e vet modern i ká jashta çdo konkurrence.

Nji vizitë e Juej ká me mjaftue per me Ju dhanë prova te besueshme.

Çmime të preme.

YMER SAPIKU & SHOQ.

Pulla Shqypnïjet

ashtû edhe

Pare të vjetëra

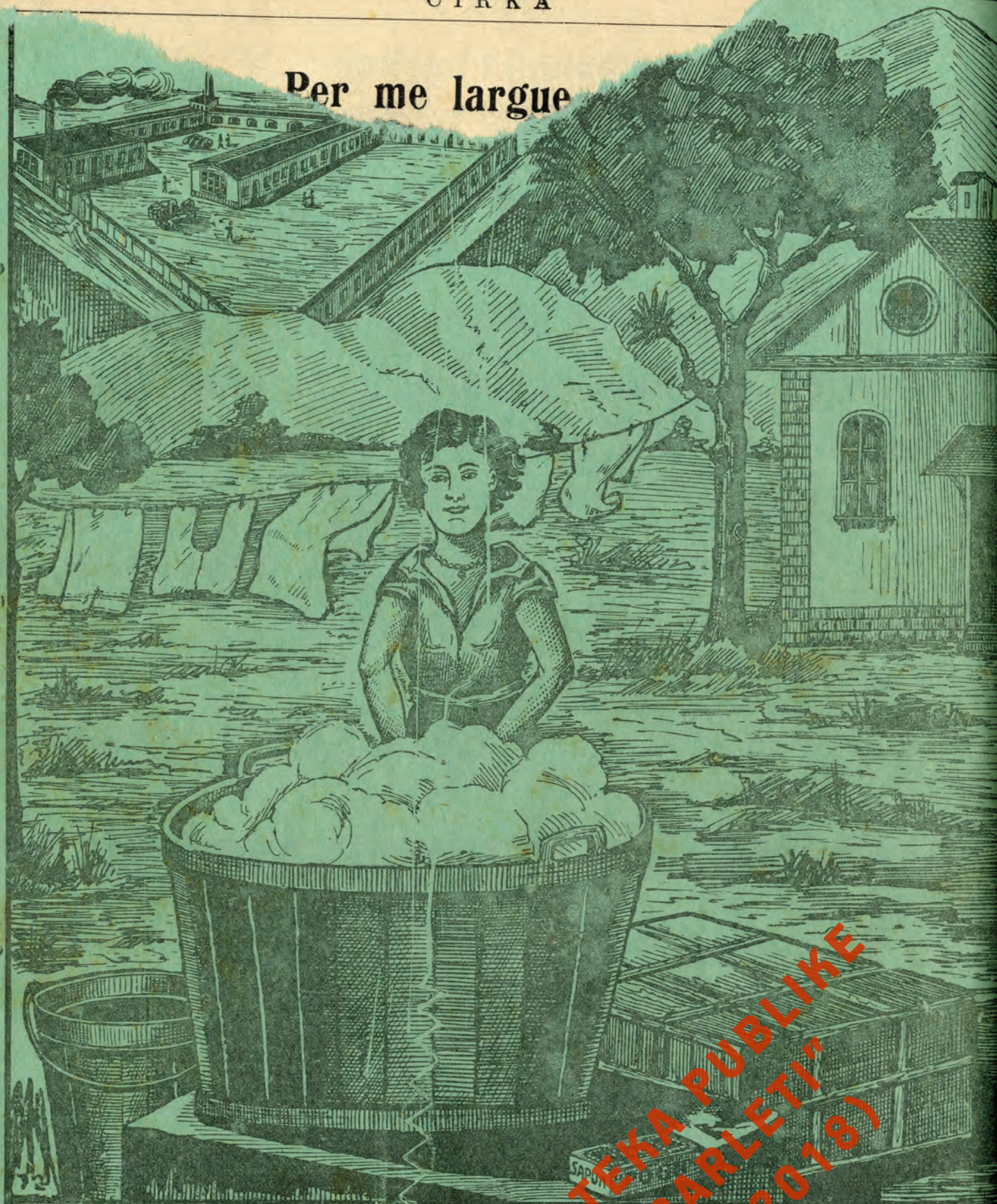
blej prej të gjitha llojeve

ZEF PRENDUSHI

SHKODER

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Der me largue

Nji robe Mëndafshi, Leshi, Rayon-i tjera, pastrohet
vetem mirë me “SUPER SAPUN POGU,
Për tualetin t’Uej përdorni përherë Saponin “VENUS,, POGU

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)